

Artikel 11 henviser til Protokol nr. 3, der indeholder oprindelsesreglerne.

EFTA-konventionens oprindelsesregler opererer med tre delvis sideordnede kriterier for, at en vare kan opnå område-toldbehandling. Varen skal enten 1) fuldtud være fremstillet for EFTA eller 2) være undergået en i to proceslister opregnet kvalificerende forarbejdning inden for EFTA eller 3) være fremstillet af materialer, hvis værdi for mindst 50 %'s vedkommende stammer fra EFTA. Desuden opstiller konventionen en råvareliste over varer, der altid anses som hidrørende fra området, selv om de i virkeligheden er importeret udefra.

I henhold til reglerne i EFTA har en vare områdeoprindelse, såfremt den i flere EFTA-lande har gennemgået processer, der *tilsammen* kvalificerer til områdeoprindelse (såkaldt fuld kumulation).

Oprindelsesreglerne i EF's aftaler med de seks resterende EFTA-lande, som findes i ovennævnte protokol nr. 3, bygger imidlertid på et andet princip, som også har fundet anvendelse i det generelle særlige toldpræferencesystem over for udviklingslandene.

Hovedreglen er, at en vare opnår oprindelse i et land, såfremt den 1) fuldtud er fremstillet i landet af landets egne produkter eller 2) er fremstillet i landet med anvendelse af indførte produkter på betingelse af, at en »tilstrækkelig bearbejdning eller forarbejdning« har fundet sted. Som hovedregel har »tilstrækkelig bearbejdning eller forarbejdning« fundet sted, såfremt intet af de indførte produkter henhører under samme 4-cifrede tarifpositioner i Bruxelles-nomenklaturen som den, hvorunder den fremstillede vare henhører. Hovedreglen gælder dog ikke ubetinget for varer, der er opført i en til Protokollen knyttet liste A. For varer på denne liste bevirker et toldpositionsskifte ikke, at varerne får oprindelsesstatus. Nogle varer kan overhovedet ikke kvalificere, uanset hvilken behandling de indførte produkter har gennemgået. For andre varer er der opstillet bestemte krav til udgangsmaterialer eller bearbejdningens art. »Tilstrækkelig bearbejdning eller forarbejdning« anses endvidere for

at have fundet sted for de varer, der er nævnt i en til Protokollen knyttet liste B, når de har gennemgået de i denne liste for de respektive varer anførte processer, uanset at der ikke derved er sket et toldpositionsskifte. Produkter, der har oprindelse i importlandet, er dog undtaget for kravet om at skulle være underkastet »tilstrækkelig bearbejdning eller forarbejdning«.

I liste A opereres i en lang række tilfælde med procentgrænser for, hvor stor en andel anvendte udenlandske materialers eller deles værdi må udgøre af den færdige vares værdi. Dette gælder således særlig for kemikaliesektoren, metaller og metalvarer, maskiner og apparater, elektriske maskiner og apparater samt instrumenter.

Oprindelsesreglerne indeholder ikke den i EFTA kendte kumulationsregel. En kvalificerende behandling kan således ikke udføres delvis i et land og delvis i et andet land. (EF betragtes i denne henseende i princippet som et land). Kumulationsprincippet er erstattet med et mindre vidtgående princip, ifølge hvilket en vares oprindelsesstatus ikke fortabes, når den underkastes videre forarbejdning i en anden kontraherende parts territorium, såfremt nærmere fastsatte betingelser er opfyldt. Reglens anvendelsesområde for så vidt angår videre bearbejdning, der foretages i kandidatlandene deriblandt Danmark, er ikke fuldt klarlagt.

Varer, der eksporteres fra den ene kontraherende part til den anden og opfylder kravene til områdebehandling, skal være ledsaget af et oprindelsescertifikat, der udstedes af det eksporterende lands toldmyndigheder i modsætning til i EFTA, hvor det er eksportørerne selv, der udsteder oprindelsescertifikatet. Der kræves ikke oprindelsescertifikat for ikke-kommercielle forsendelser (f.eks. private smågaver) eller rejsendes normale personlige bagage. Endvidere gælder der særlige regler for udstillingsgenstande, der returneres til eksportlandet i uændret form.

Det bestemmes i protokollen, at toldgodtgørelse efter aftalernes ikrafttræden ikke kan ydes for varer fra tredielande eller de oprindelige EF-lande, der forarbejdes i Danmark,